צו א מיי׳ פ״ד מהלכות צו בגד מיי פ״ב מהל׳ משובה הלכה עו סמג סעיף א: צח ה מיי׳ שם הלי״א טוש״ע מס סעיף ב:

רבינו חננאל

שאת פני רשע לא טוב. אינו בעולם הזה שנאמר הראית כי נכנע אחאב מפני. אוי להם לרשעים שחבין לבניהם ולבני בניהם כו׳. להטות צדיה רמשפט. מור לצדיהים בעולם הזה. יען לא האמנתם בעולם ה בי להקדישני. הא האמנתם בי עדיין (ש)לא הגיע זמנכם להפטר, אשריהם לצדיקים שזוכיו לעצמו ולבניהם ולבני לאהרן שראויין להשרף כנדב . ואביהוא שנאמר הנותרים. ואביהוא שנאמו הנוחוים, אלא זכות אבות הגינה בעדיהן. כל המחטיא את . הרבים אין מספיקין בידו בגן עדן ותלמידיו בגיהנם, שנאמר אדם עשוק בדם נפש המזכה את הרבים אין חטא . בא על ידו שלא יהא הוא שנאמר כי לא תעזוב נפשי לשאול לא תתן חסידך לראות שחת. האומר אחטא ואשוב אחטא ואשוב, אין מספיקין .. בידו לעשות תשובה. אחטא דרב הונא דאמר כל העובר עבירה ושנה בה נעשית עבירה ושנה בה נעשית לו כהיתר, אין מספיקין בידו לשוב. אחטא ויום הכפורים [מכפר], פירוש האומר אחטא כי יום הכפורים מכפר, אפי' לר' דאמר יום הרפורים מרפר כי האי גוונא אין יום הכפורים מרפר. עבירות שריז אדת התשובה, שנאמר ואם לה׳ יחטא איש מי יתפלל לו. תשובה ומעשים טובים. אבל ריבות שבין אדם לחבירו . איז יום כפורים מכפר עד יחטא איש לאיש ופיללו וגו׳ כלומר ריצהו. אלהים ימחול חבירו אפילו בדברים צריך . לפייסו. וכל שכז אם יש אם ערבת לרעך תקעת לזר כפיך אם ממון ערבת לו לך התרפס, כלומר לך התר פיסת ידך ושלם לו. ואם לאו [אלא] נוקשת באמרי פיך עליו ריעים ופיוסים, אמר רב חמדא ורשלש שורוח של על אנשים ויאמר חטאתי וישר הטויחי ונו׳. וא"ר יומי מחבירו אינו חייב יותר מג׳ פעמים. שנאמר אנא שא נא פשע אחיך וחטאתם וגוי ועתה שא נא לפשע עבדי אלהי אביך וכו׳. ואם מת צריך להוליך י׳ בני אדם

דפילול דקרא לשון פיוס הוא והכי קאמר אם יחטא איש לאיש ופללו לחבירו וריצהו האלהים ימחול לו: ואם לה' יחטא איש מי יחפלל בעדו. אם אינו שב מעבירות שבידו כך היה עלי הכהן מוכיח את בניו שישובו מרעתם: בני אם ערבת לרעך תקעת לור כפיך. בשביל זר לערבו בממון או אם

נוקשת באמרי פיך שהקנטתו בדברים עשה זאת והנצל כי באת בכף רעך על עסקי ממון: לך התרפס. יד ופרע לו ועל מוקש אמרי פיך אם הקנטתו רהב רעיך הרבה רעים לבקש הימנו מחילה. רעיך בתרא דקרא מלא כחיב לפי שהוא לשון רבים: בשלש שורות. שלש פעמים יפייסוהו בשלשה אנשים בכל פעם שנאמר ישור לשון שורה ואין שורה פחותה משלשה בני אדם 🛚: חטחתי. הרי פעם אחת וישר העויתי הרי שתים ולא שוה לי הרי שלשה: חנה שה נה ועתה שה נה. הין נה אלא לשון בקשה: הוה ליה מילחא לר' חבח בהדיה. ר' חבח היה לו להתרעם על ר' ירמיה שחטא לו אזל כ' ירמיה איתיב אדשא דר' אבא: ורויפי דמית. התות טיפי שופכין שהיתה השפחה שופכת וזרזיפי טיפין ודומה לו כרביבים זרזיף ארץ בספר תהלים (עב): ממליה נפשיה. לפני מי שחטא לו אולי יבקש ממנו מחילה וימחול לו: חליף וחני. עובר ושונה ומשלש פעמים רבות: בהדי טבחה. הטבח חטא לו: קאזיל אבא. רביה: למקטל נפשיה. עכשיו הוא מענישו למות: מבר רישה. משבר עלמות ראש של בהמה: בקועיה. בגרגרתו: סידרת. פרשת מקרא של נביחים או של כתובים: dad

אלהי ישראל ולפלוני זה שחבלתיו. ירושלמי שעיר המשתלח מכפר ביום הכפורים מיד, ואם אין שעיר, יום הכפורים מכפר אהרי שוא לרפניה זה שהצדה לדובה להשנה שפי המשתמה במים בים המשים במים בל היא אך שכי, זו התפורים מכפה עם השיכה, האקנמה כגון שהצדב ונתנד ניתן להביט אחר ולא מצאה. רי יוסי (בן יוסי) [כי רי בון] בעי ואין הקביה רואה את הנולד ויכפר מיד. שמואל אמר הדין דחטי על חבריה צריך מימר ליה סרחית עלך. אין קבליה זא יאות, ואי לא, מייתי

בצבו נפשיה לקטלא נפיק וצבו ביתיה לית הוא עביד וריקן לביתיה אזיל ולואי שתהא ביאה כיציאה שוכי הוי חזי אמבוהא אבתריה אמר יאם יעלה לשמים שיאו וראשו לעב יגיע כגללו לנצח יאבד רואיו יאמרו איו יירב זומרא כי הוו מכתפי ליה בשבתא דריגלא הוה אמר יכי לא לעולם חמן ואם נזר לדור ודור ישאת פני רשע לא טוב לא טוב להם לרשעים שנושאין להם פנים בעולם הזה לא מוב לו לאחאב (6) שנשאו לו פנים בעוה"ז שנאמר ⁴יען כי נכנע ◊ (אחאב מלפני) לא אביא הרעה בימיו זילהטות צדיק במשפט טוב להם לצדיקים שאין נושאין להם פנים בעוה"ז מוב לו למשה שלא נשאו לו פנים בעוה"ז שנאמר יען לא האמנתם בי להקדישני ייהא אילו 5יען האמנתם בי עדיין לא הגיע זמנם ליפטר מן העולם אשריהם לצדיקים לא דיין שהן זוכין אלא שמזכין לבניהם ולבני בניהם עד סוף כל הדורות שכמה בנים היו לו לאהרן שראויין לישרף כנדב ואביהוא שנאמר הנותרים אלא שעמד להם זכות אביהם אוי להם לרשעים לא דיין שמחייבין עצמן אלא שמחייבין לבניהם ולבני בניהם עד סוף כל הדורות הרבה בנים היו לו לכנען שראויין

ליסמך כמבי עבדו של רבן גמליאל אלא

שחובת אביהם גרמה להן יכל המזכה את

הרבים אין חמא בא על ידו "וכל המחמיא את הרבים כמעמ" אין מספיקין בידו לעשות תשובה כל המזכה את הרבים אין חמא בא על ידו מ"מ ∘כדי שלא יהא הוא בגיהנם ותלמידיו בגן עדן שנאמר יכי לא תעזוב נפשי לשאול לא תתן חסידך לראות שחת וכל המחמיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה שלא יהא הוא בגן עדן ותלמידיו בגיהנם שנאמר °אדם עשוק בדם נפש עד בור ינום אל יתמכו בו: האומר אחטא ואשוב אחטא ואשוב: למה לי למימר אחטא ואשוב אחטא ואשוב תרי זימני כדרב הונא אמר רב דאמר רב הונא אמר רב ייכיון שעבר אדם עבירה ושנה בה הותרה לו הותרה לו סלקא דעתך אלא נעשית לו כהיתר: אחמא ויום הכפורים מכפר אין יום הכפורים מכפר: לימא מתני' דלא כרבי דתניא ירבי אומר על כל עבירות שבתורה בין עשה תשובה בין לא עשה תשובה יוה"כ מכפר אפילו תימא רבי אגב שאני: עבירות שבין אדם למקום וכו': רמי ליה רב יוסף בר חבו לרבי אבהו ₪ עבירות שבין אדם לחבירו אין יוה"כ מכפר והא כתיב יאם יחטא איש לאיש ופללו אלהים מאן אלהים דיינא אי הכי אימא סיפא ואם לה' יחטא איש מי יתפלל לו הכי קאמר אם יחטא איש לאיש ופללו אלהים ימחול לו ואם לה' יחטא איש מי יתפלל בעדו תשובה ומעשים טובים ∘אמר ר' יצחק יכל המקניט את חבירו אפילו בדברים צריך לפייסו שנאמר ייבני אם ערבת לרעך תקעת לזר כפיך נוקשת באמרי פיך עשה זאת אפוא בני והנצל כי באת בכף רעך לך התרפם ורהב רעיך סאם ממון @ יש בידך התר לו פסת יד ואם לאו הרבה עליו הונצק כ באו נבקרים קו או בסיים בשלש שורות של שלשה בני אדם שנאמר ייישור על אנשים ויאמר ריעים ∞(ואמר) רב חםדא יוצריך לפייםו בשלש שורות של שלשה בני אדם שנאמר ייישור על אנשים ויאמר חטאתי וישר העויתי ולא שוה לי ∞(ואמר) ר' יוםי בר חנינא יכל המבקש מטו מחבירו אל יבקש מטנו יותר משלש פעמים שנאמר ביאגא שא נא ועתה שא נא דואם מת מביא עשרה בני אדם ומעמידן על קברו ואומר חטאתי לה' אלהי ישראל ולפלוני שחבלתי בו ר' ירמיה הוה ליה מילתא לר' אבא בהדיה אזל 🕫 איתיב אדשא דר' אבא בהדי דשדיא אמתיה מיא ממא זרזיפי דמיא ארישא אמר עשאוני כאשפה קרא אנפשיה בר' אבא בהדי דשדיא אמתיה מיא ממא זרזיפי ירים אביון ∘שמע ר' אבא ונפיק לאפיה אמר ליה השתא צריכנא למיפק אדעתך דכתיב לך התרפס ורהב רעיך ר' זירא כי הוה ליה מילתא בהדי איניש הוה חליף ותני לקמיה וממציא ליה כי היכי דניתי וניפוק ליה מדעריה רב הוה ליה מילתא בהדי ההוא מבחא לא אתא לקמיה במעלי יומא דכפורי אמר איהו איזיל אנא לפיוםי ליה פגע ביה רב הונא אמר ליה להיכא קא אזיל מר אמר ליה לפיוםי לפלניא אמר אזיל ∞אבא למיהמל נפשא אזל וקם עילויה הוה יתיב וקא פלי רישא דלי עיניה וחזייה אמר ליה אבא את זיל לית לי מילתא בהדך בהדי דקא פלי רישא אישתמים גרמא ומחייה בקועיה וקטליה רב הוה פסיק סידרא קמיה דרבי עיי

בלבו נפשיה. ברלון עלמו: לקטלה הזיל. לישה עונש חטה שמה ישגה בדין ועל עלמו אמר כן: ולבו ביחיה ליח הוא עביד. בכל זה לא יעשה צורכי ביתו ולא ישתכר כלום בדבר: ולואי שתהא ביאה. שישוב ויכנס לביתו בלא חטא כיציאה: אמבוהא. גדודי

בני אדם הולכין אחריו לכבודו: אם יעלה לשמים שיחו וגו׳ סופו כגללו לנלח יאבד. וכל זה אמר שלא תזוח דעתו: מכתפי ליה. זקן היה ונושחין אותו באלנקי בכתפיהם בבית המדרש שלא להטריח את הליבור לקום מפניו: שנחמר הנותרים. חלמח חף הו היו ראויין לישרף ונותרו: אין חטא בא על ידו. הקב"ה מדחה מפניו את העבירה שלח תבח לידו: כי לח מעווב נפשי. למדנו שהקב"ה מונע את החטא מלהכשילו: עשוק בדם נפש. מחויב בנפש שאבדה על ידו: אל יחמכו בו. שלא יפול אלא מניחין אותו ויפול בבור בגיהנס: כדרב הונא. דכיון דחטא תרי זימני שוב אין מספיקין בידו לעשות תשובה לפי שהעבירה דומה עליו היתר: לימא דלא כרבי. דאמר לעיל אפי׳ לא עשה תשובה מכפר: אגב שחני. מחחר שעליו הוא סומך לחטוא אינו מכפר: והכתיב ופללו אלהים. וקא סלקא דעתך ופללו לשון תפלה ופיוס הוא שהקב"ה מפללו ומפייסו ומכפר לו: מאן אלהים דיין. והאי ופללו לשון ונתן בפלילים (שמות כא) הדיין ישפוט ביניהם: אי הכי. דפללו דקרא לשון משפט נינהו אימא סיפא מי יתפלל לו מי ישפטנו בשביל המקום וכי אין שלוחין הרבה למקום ליפרע הימנו: הכי קאמר. הכי נמי

תום' ישנים כל המזכה את הרבים אין המא בא על ידו. ואע״ג שאחר למד לר׳ מאיר וילא לתרבות רעה [חגיגה טו, ב], ואמרינן נמי ביבמות בפ' בית שמאי [קט, ב] גבי תוקע עלמו הלכה לא לריכה דאזיל . בלבל וגמר לאחריני ואזלי ועבדי מהו דתימא אית ליה אגרא לדידיה קמ"ל, התם מיירי שמתחילה רע הוא כגון אחר שהיה רע מתחילתו כדאמרינן וחגיגה שס] ספרי מינין היו (לו) נושרין מחיקו, ואמרינן התס כל עמר דנחית ליורה סליק בו׳. חבל היכח שהוח נווב מר, חצל היכח שהוח טוב ממחילמו שוב אין חטא בח על ידו. השתא עילאי רבי דכמיב לך התרפס וגו׳. שמעתה ביישמיך כיון דשדו (כי שמעתה ביישמיך כיון דשדו (כי נוש) [טיטופה] עליו וביישמיך, ומתחילה חטא לו ר' ירמיה. הערוך [ע' אבא] שפירש כי רב היה שמו אבא כדאמרינן [חולין קלו, ב] מאן ריש סדרא בבבל אבא אריכא ובני בבל קראוהו

שהקפיד בחולין על מה שקראוהו אבא אריכא [זהו לפי שקראו] בשמו, ושמואל חבירו היה והיה קורהו אבא כמו שמלינו בכמה מקומות אמר אבא הכי, אבל רב הונא דהכא שהיה תלמידו גמור. הואד היה חורהו דשני ב-4 איינון "ד במורק עם הקרוחה והפנו מרגעון היו כפי שקנון בשנת המנומנים הפרוח היים היים מדים מבשנת הקרוחה. אבא הכיל, אבל רב הולה הככל ההיה פלימדו גמור, החלך היה קורהו בשנו, והא אמרינין (סנהדריץ ה, א) מפני מה נענש גחזי מפני שקרא את רבו גשמו. וייל דשמא הוה נשסן אבא דרך כבוד כמו אבי ואבי רבב ישראל, קורהו כן. מ"ר.

תורה אור השלם

1. אָם יַצַעָלָה לְשְׁמֵים שִׁיאוֹ וְרֹאשׁוֹ לְעָב יָגִיע: איוב כ ו 2. בִּי לֹא לְעוֹלְם חֹסוְ וְאָם נַזֶּר לְדוֹר וְדוֹר: משלי כו כד 3. שְׁאָת פְּנֵי רְשֶׁע לא טוֹב לְהָטוֹת צַדִּיק בְּמִשְׁפָט: משלי יח ה 4. הַרְאִיתְ כִּי נַבְנַע אַחְאָב מִלְפְנֵי יַעוְ לֹא הָבָרוֹ וְאַל בְּיְשָׁה אָל אַהַרוֹ יָעוֹ לֹא הָאָברוְ יַעוֹ לֹא הָאָברוְ יָעוֹ לֹא הָאָברוּ אַת הַבְּיאוּ אַת הַקְּהֶל הַזָּה אַל הָתְּהִי לְשָׁאוֹל לֹא הַמָּן הַיִּה עַל בִּיתוֹ: מלכים א כא כט 5. וַיִּאמֶר יִיְ אַל מֹשֶׁה וְאַל מֹשֶׁה וְאַל מֹשֶׁה וְאַל מִשְׁה וְאַל הַמְּוְבַחְ בִּישׁה אָל אָהָרוֹ יְעוֹל אַ הָאָבְנָה עַלְבִּי יִשְׁרְאַל אִיתְמָת בְּשָׁה הָנוֹתְרָם קַחוּ אָת הַפְּנְחָה הַנוֹתְרָת מִאַשִּׁי יִין וְאַלְלוֹהְ מִצוֹת אַצֶּל הַמִּוֹבְחָ כִּי קְדָשׁ קְדְשִׁים הָוּא: וִיּלְרא יִיב 7. בִּי לֹא תַעָּוֹב וְבָּשׁ הַחָּל הַחָּה הָנוֹתְרָת מִאַשִּׁי יִין וְאַלְלוֹהְ מִצוֹת אַצֶּל הַמִּוֹבְחָ כִּי קְדָשׁ קְדְשִׁים הָוּא: ייב 7. בִּי לֹא תַעָּוֹב בְּנִיי הָשֹׁרָה הָנוֹתְרָת מִאָשִׁי יִין וְאַל הַמְּן הַהָּוֹבְיחָ בִּעְל הַאַל בּיִם וְּאַל הִייִם בְּיִל הָשִׁר לְּאָב הִיִּבְיִם בְּיִלְישׁׁ לְּיִשׁרְ בְּוֹיִם בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִם הְּעִּבְּי הְשִׁרְיִים בְּיִוֹים בְּיִּבְיִים בְּיִים בְּנִיי הָשִׁרְאָל הִייִבְּיִבְּיִים בְּעִבְּי בְּעִים בְּעָבְיי הְשִׁרְיִבְּיִים בְּעִבְּי הְשָׁרְבִּי בְּנִיי הָשִׁרְּאָל הִייִם בְּיִבְּים בְּיִבְיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְיִים הָּעִבּיי הְשָּבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּיִבְּים בְּיִבְים בְּיִבְּיִם בְּיִבְּיִים בְּעִבְּי בִּיִבְּים בְּיִבְּיִם בְּיִבְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְּיִים בְּיִוֹ הָבִּעִים בְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִב יְּעָבְי בְּיִבְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּעוֹם בְּנִים בְּנִוֹם בְּיִבְּייִי בְּעִּים בְּיִבְּיִים בְּעָּבְי בְּיִבְּיִם בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּעִים בְּעָּבְיִיבְּיִיְבְּיִיְיִּיְיִיְיִיבְּיִי בְּעִּיִיבְּיִיְיִיבְּיִים בְּיִּיְיִים בְּיִיבְּיִי בְּיִיבְּיִי בְּיִיבְיִי בְּיִיבְּיִיבְּיִיבְּיִי בְּיִיבְּיִיבְיִי בְּיִיבְּיִייְיִים בְּיִיבְּיִי בְּיִיבְּיִים בְּיִּיִים בּיִּיִים בְּיִיבְּיִיבְיִייִים בְּיִּיִּיְיִי בְּיִיבְּיִיבְּיִיְיְ

ועי׳ סנהדריו ז: דרב אמר להך מלחא], ב) [עיי סנהדרין שם איתא מר זוטרא חסידא], ג) ול"ל מפניו. ד) ובע"י הבים גם כאן מלח טוב לדרוש לפניו ולאחריו], ה) שבח נה:, ו) ואבות פ"ה מי"ח מוספי קז: עי׳ תוס׳ יבמות קט: ד״ה מהו דתימאן, ז) ובס"א ליתא מא דעימון, ז) [כט ט פינו כמעט], **ה**) [חוספחא פ"ד הי"א], **ט**) [לעיל פו: ע"ש וש"כ], י) [לעיל פה: וש"כ], ל) [ברי"ף וברא"ש הרבה שנוים במימרות אלה:], בטים במינורות מניים, (1) [ב"ת קטו. ב"ב קעג:], (2) [ל"ל אמר], (2) [ל"ל אמר], ם) עי' בע"י, ע) עי' תוס' חולין לח. ד"ה אילטריך, פ) [בילה יד:],

הגהות הב"ח

(A) גמ' לא טוב לו לאחאב שנשא הקב"ה לו פנים כו' טוב להם לגדיקים שאין נושא להם הקב"ה פנים בעוה"ז טוב לו למשה ולאהרן שלא נשא הקב"ה להם פנים כו' לא הגיע זמגכם ליפטר כו' שהן זוכין לעצמן אלא שמזכין כו' כל הדורות הרבה בנים היו לו: (ב) שם רב יוסף בר חבו לר' אבהו תנן עבירות כו' אין יוה"כ מכפר עד שירצה את תכפו עו שיובון אוג חבירו והא כתיב כו' מי יתפלל לו אלא הכי קאמר: (ג) שם אס ממון יש לר בידך התר: (ד) שם מילתא לר' אבא בהדיה אזל ריתיב אדשא דר' אבא (בהדי דשדיא מתטה למתוכה למתוכה למתוכה למתוכה מיל) סמ"מ ונ"ב ס"ל נפקא אמתיה ושדיא לה כנושא מיא אקיקלתה מטו כוי ונפיק ללפיה (למר ליה השתל לריכנת למיפק . מדעתך דכתיב) תא"מ ונ"ב מזעתן לכתיכ) תחיית ולייכ 970 אדהכי הדר ר' ירמיה אפיה ואתא בתריה א"ל לא צריכת השתא עלי